

ČESKÝ
HELSINSKÝ
VÝBOR

RESPEKT
K PŘIROZENÝM PRÁVŮM
ČLOVĚKA

Tisková zpráva

ČHV: Školní řády nesmí vymáhat neurčitou „vhodnost“

Praha 29.9.2025

Praha 29.9.2025 Český helsinský výbor upozorňuje na problematičnost školních řádů, které plošně zakazují nošení tepláků nebo oblečení, které „by mohlo být považováno za vyzývavé nebo nevhodné pro školní prostředí“.

Takto formulovaný zákaz představuje zásah do svobody projevu¹ a osobní identity žáků a pokud má obstát jako souladné s právními předpisy, musí sledovat jasný legitimní cíl (např. bezpečnost, zdraví, práva ostatních) a být přiměřené sledovanému cíli.

Školský zákon v § 30 odst. 1 přiznává řediteli školy možnost upravit ve školním řádu podrobnosti k výkonu práv a povinností žáků, pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků nebo provoz a vnitřní režim školy. Taková pravidla musí být v souladu s právními předpisy a se zásadou přiměřenosti, nesmí tedy zasahovat do práv žáků více, než je nutné.

U zákazu tepláků či „vyzývavého nebo nevhodného oblečení“ je obtížné najít přesvědčivý legitimní důvod i proporčnost opatření. Mírnější alternativa (např. doporučení vhodného oblečení při slavnostních akcích) by byla dostačující. Nařízení o vhodnosti/nevhodnosti některých druhů oblečení může nadto diskriminovat a stigmatizovat děti ze sociálně slabších rodin, pro které jsou určité druhy oblečení nedostupným oděvem.

“Nařízení o vhodnosti oblečení, vnímáme jako nepřiměřený zásah do práv dětí. V případě takovýchto nepřiměřených zásahů je vhodné, aby se rodiče obrátili na vedení školy a zřizovatele a situaci s ním komunicovali. Argumentace ředitele školy, zdůvodňující takové nařízení tím, že připravuje děti pro budoucí život, nelze chápat jako vhodnou a přijatelnou. Dětem je takto vnucováno autoritativní jednání bez toho, aby jim bylo vysvětleno, případně s nimi byl veden dialog podněcující přirozený cit nad vhodností, či nevhodností oděvu zvoleného pro konkrétní situaci.”

Ágnes Bučinská Němečková, Vedoucí projektů na ochranu práv dětí ČHV

Pokud ředitel školy prostřednictvím školního řádu stanoví zákazy nebo povinnosti, které v zákoně nemají oporu, překračuje tím své pravomoci. Školní řád má být prostředkem zajištění bezpečnosti a řádného provozu školy, nikoliv nástrojem

¹ Pod projev lze podřadit například i styling a způsob oblékání. Vyplývá to např. z rozhodnutí Evropské komise pro lidská práva (předchůdce ESLP) ve věci Stevens proti Spojenému království, viz rozhodnutí Evropské komise pro lidská práva ze dne 3. 3. 1986, stížnost č. 11674/85.

ČESKÝ
HELSINSKÝ
VÝBOR

RESPEKT
K PŘÍROZENÝM PRÁVŮM
ČLOVĚKA

vynucování morálních a neurčitých představ ředitelů o „vhodnosti“ oblékání žáků. Pokud rodiče shledají ve školním řádů nebo v jiných vnitřních a provozních řádech školy ujednání, které dle jejich názoru nevhodně vstupuje do práv žáka, mohou využít zákonem daných prostředků pro ochranu práva jejich dítěte. Takovým prostředkem je například stížnost třídnímu učiteli, řediteli, následně zřizovateli školy, zřizovateli školy a následně České školní inspekci.

Toto stanovisko vydává Český helsinský výbor v rámci realizace nového programu, který se zabývá systémovou ochranou práv dětí a žáků na základních školách v ČR. Na tomto projektu spolupracujeme s klíčovými subjekty v oblasti školství a práv dětí, např.: Česká školní inspekce, Kancelář veřejného ochránce práv, Výbor pro práva dítěte a MŠMT. Projekt je financován ze zdrojů soukromých dárců. Byl podpořen například projektem Děti jsou taky lidi.

Kontakty pro média:

Vedoucí projektu na ochranu práv dětí ČHV

tel.: 770 127 828

e-mail: bucinska@helcom.cz

Členka předsednictva, právnička

Mgr. Monika Šimůnková

e-mail: simunkova@helcom.cz